

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**IOAN. PETRI || MAFFEI, || BERGOMATIS, || E SOCIETATE ||
IESV, || HISTORIARVM || INDICARVM || LIBRI XVI. ||
SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI
IV. ||**

Maffei, Giovanni Pietro

Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.

VD16 M 105

Barcinone ad studia litterarum aggreditur. Cap. XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64627)

ossium postridie dimisit incolumem. Inde cum Ge-
nuam peruenisset, Rhotericum Portundum ibi of-
fendit Cantabrum, Hispaniensi, classi præpositum,
in Fernandi quodam regia sibi notum; cuius beneficio
dum Barcinonē traicitur, nihilo pacatiori vsus est ma-
ri, quàm terra paulo ante vsus fuerat. Etenim à piratis
conspecta nauis, qui valida per eos dies classe infestum
habebant mare Ligusticum, ingenti nauarum labore
metuque manus insectantium effugit.

Barcinone ad studia litterarum aggreditur.

Cap. XVI.

Hnterea Ignatium Hierosolymitana commo-
ratione prohibitum, grauis coquebat cura,
quid ageret, quodnam potissimum vitæ ge-
nus eligeret. ac multa secum agitati venerat
illi dudum in mentem, cœnobium aliquod
ingredi maximè dissolutum, ut ibi, dum lapsam religio-
nis disciplinam, & verbo & exemplo conatur ad veterū
instituta redigere; & cæteris aliqua re prodesset, & ipse in
terra quod necessariò futurū videbat ab ijs qui restrin-
gere nollent, multa pro Christi nomine pateretur. Sed in-
terius num id maximè ad Dei gloriam pertineret, quam
videlicet vnam in omni actione spectare consueuerat;
multa ac diligenti præce & ieiunio explorat numinis vo-
candam: ac diu perplexus, in eam denique mentem se-
dumunitus plane sensit impelli, ut sine dubitatione sta-
neret, primum operam suam, qualis qualis esset, ne qua-
quam intra vnius familiæ cancellos includere: deinde,
quo laetius pateret vtilitas ac fructus animorum, eiusdē
consilij ac propositi idoneos aliquot adlegere socios at-
que adiutores: postremò, ut sine hominum admiratio-
neretari in adiuuandis hominibus posset, ad Sæcti Spi-
ritus vnctionem, doctrinæ quoque subsidium, ac littera-
rum cognitionem adiungere, præsertim quod ea com-
mendatione facultatem etiam repetendæ atque obtinen-
dæ Hie-

da Hierosolymitanae provinciae (cuius illi erat veritas
 in pectore) facile se ab ecclesiasticis magistratibus
 quando impetraturum sperabat. Et quidem quodlibet
 terarum studia pertinet, cum nodum intelligere non
 illa sibi totum hominem fere vindicent, nisi polle-
 terim se animis quoque adiuuandis vacat, Minus
 fam ad gregem illū suum reuerti decreuit, nisi & spō-
 sa in hominum mentibus pietatis virtutesque humanae
 bonam frugem perducere, & Cisterciensis caelam
 monachi, spectata sanctitatis ac doctrinae vi, tan con-
 suetudine perfrui, tum industria eruditi magnoque ce-
 piebat. Sed cum illum, contra quam putaret, deorsum
 reperisset; Barcinonem sibi studiorum idcirco sibi
 purauit fore, propter eam maxime causam, quod cum
 paupertatem perpetuam colere, nihilque ad domo sua &
 cognatis accipere decreuisset; in ea vixit, ubi habebat
 spirituali necessitudine sibi conuenientia, ut Arce-
 balum quendam peritum; ut locis ac temporibus illis
 ludimagistrum; & Elisabetham Rosellam primariam
 foeminam, quorum alter operam illi gratiam in socie-
 do, altera in quotidianos usus quidquid operaretur ho-
 nignè detulerat. Vt igitur Barcinonem exiit, sicque
 Ardebalum dedit in disciplinam, recuperaret in gratiam
 Christi matura iam aetate vir (quippe tantum tunc
 ac trigessimum agebat annum) & elementarius propere
 dum fieri non erubuit. Ceterum ad illa scripturae
 menta grammaticae capienda, ediscendaque verborum
 inflexiones & nomina, cum alia erant ei impetante-
 to, tum illud praecipue, quod animum ad rerum re-
 stium sensa concipienda longo iam usu promptum
 gilem, si amandi vocabulum, vel alia quaequam eiusmodi
 vox admonuisset eorum, quae pie ac religiose cogere de-
 cōmentari cōsueuerat, subito praene abstrahere, & in
 in contemplatione diuinae caritatis ac sempiternae beati-
 tudinis tota mente raperetur. Ex quo fiebat, non solum
 ut nihil noui mandare memoria posset, sed etiam ut
 quid antea impressum esset, id ipsum concilio nouo
 & praestantiorum imaginū illico deleteretur, quam ipsam
 iam

tem, quasi futura prælagiens, pro sua parte adiuuabat e-
tiam vaser humani generis inimicus, eo maxime tempo-
re crebra intelligentiæ lumina eidem offerens, & recon-
dita patefaciens scripturæ sacræ mysteria. Quod ille
cum cerneret, cumque adhibito sæpe conatu, euagatione
hanc frustra cohibere tentasset; pro ea discretione spi-
rituum quâ diuturna exercitatione parauerat, facile sen-
sit diaboli fraudem sese à litterarum studio reuocare
conantis. ac, quo consilio Barcinonem sese contulerat,
id ipsum labore ac diligentia consequi maiore in mo-
dam exoptans, hanc inijt rationem eius abigendæ mo-
lestiæ. Templum erat beatæ Virginis, cui à Mari cog-
nomen est, gymnasio proximum. in id templum fulis-
sit ad Deum, eam demque Virginem precibus, Arde-
balum pro amicitia accersit; rem illi totam, vt erat, expo-
nit deinde se ad pedes abijcit homini, etiam atque et-
iam obtestans, ne ab incapto desistat; se utique, modò
sui panis, & aqua non desit, in proximū biennium, & eò
amplius, si opus fuerit, ad scholas frequentem esse ven-
turum, seduloque daturum operam litteris: petere & ro-
gare, vt ab se quotidie non minus quàm à cæteris pen-
tum exigat; cessantem, quasi quemlibet vnum è grege
petitorum, arbitrato suo & verbis & plagis accipiat. Mi-
ranus viri humilitatem ac probitatem Ardebalus, bonū
animū iuber habere, suamque illi operam denuò poi-
licetur. Atque hac submissione victus denique dæmon
abscellit, & importunis illustrationibus Dei beneficio
occurrentibus, operæ præcium Ignatius facere, & liberius
grammaticæ cognitione cœpit excurrere. Interea dis-
tanti mirabiliter auido, & omnia studiorum compen-
da perquirenti, suasere nonnulli, ad pietatem videlicet
& elegantiore doctrina iungendam, vt Erasmi Rotero-
dami, qui ea tempestate Latinitatis auctor idoneus ha-
bentur, Enchiridion militis Christiani studiosè perle-
geret. quòd ille facere cum cœpisset, celeriter sensit ea
ratione spiritus feruorem in se quasi frigida superfu-
sa cessingui: consultoque per preces Deo ita librum
abiecit, vt neque in manus postea sumpsit
ipse,

ipſe, & multo poſt, Generalis creatus, omnia ſcripta
 illius opera in Societate leſu legi vetuerit, neo tunc
 gula hæretico veneno infecta putaret: ſed ne quibus
 captis facetijs ac dicacitate viri, ſenſim, viti, ab in-
 ruptis ad vitioſa deſcenderet. Nec tamen eo tempo-
 natius, quamquam ſtudio litterarum adeo incerto, co-
 ſuetæ caritatis officia & ſtudio peccitæ omnia que
 immo cùm Barcinonem valentiore quam inde abierat
 ſtomacho reuertiffet, nō ille quidem ad ſacrum rediit,
 neque orationi ita multum temporis tribuit, ſed
 veſtitu admodum vili uſus eſt, & calceos ad educationem
 vitandam ita perforauit, vt ſoleis paulatim magis
 magisque diſcerptis, hyeme iam ſaruiſſe, nudo hæ-
 plantis incederet: atque etiam ſubſectius operis, et pro-
 ſcholasticis exercitijs in ſimā doctrinæ Cæſariæ præ-
 colloquia ſerere: plebē in ſimā doctrinæ Cæſariæ præ-
 ceptis imbuere: quosdā etiam ſpirituales exercitijs ad
 virtutem ac perfectionē informare. Quam rem ad
 ratione permoti præ ceteris viri quatuor, ſcilicet Ignatius
 ductum atque inſtitutum aggregarunt, quibus ita
 vt ſuo loco videbimus, in propoſito conſtantia deſer-
 Calliſtus quidam, qui auctore Ignatio pergrammaticam
 Hieroſolymitanam nuper obierat, alterum Anthonium
 gnomento appellabant: tertius fuit è Gotholone viri
 gis familia, nomine Cazerus: ad quos tunc loco
 nes adoleſcens, natione Gallus acceſſit. Hiſ ſic ſoci-
 etus; tametiſt ſtudiorum metam quam petunt, magis
 re oprabat, quò liberius omnem curā atque operam
 hominum ſalutē cōſumeret; tamen quod ſibi in
 ſat firma grammatice fundamenta recille vitioſum
 numquam adduci potuit, vt ab Archibali diſſep-
 deret (quāuis ad ſuperiores artes vulgò idoneus
 tur) quoad in ſignis quidam Theologie doctor, magis
 excutiendum examinandum que tra diſſer-
 tulo, ad reliquorum ſententiā accēſſit. Cuius ſententi-
 tatem & iudicium ne contemnere videretur, ſed
 bi haud ſanè placeret, ad grauiora ſtudia
 vnā cum ſocijs abiit.